

Dofinansowane przez
Unię Europejską

RAPORT ZE SPOTKAŃ GRUPY ROBOCZEJ W ZAKRESIE WSPARCIA IMIGRANTÓW

Włochy
2023

“Integracyjny Indywidualny Plan Działania”
Projekt numer 2022-1-PL01-KA210-VET-000084783
Program Erasmus+, sector Kształcenie i szkolenia zawodowe.

Partnerzy projektu:

Lider: Fundacja Rozwoju i Innowacji WIR (Polska)

Partner: COSVITEC CONSORTIUM COMPANY ARL (Włochy)

Sfinansowane ze środków UE.

Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA).

Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

1. Informacja o możliwości prowadzenia doradztwa zawodowego we Włoszech z uwzględnieniem imigrantów	3
1.1. Kto może prowadzić doradztwa zawodowe w tym dla imigrantów	3
1.2. Jak obecnie jest prowadzone doradztwo zawodowe w tym dla imigrantów	4
1.3. Zakres wsparcia doradców zawodowych dla imigrantów we Włoszech.....	5
2. Portret imigranta we Włoszech.....	7
2.1 Kto przyjeżdża i w jakim celu.....	7
2.2 Legalizacja pobytu i pracy imigranta we Włoszech	7
2.3 Cudzoziemiec na rynku pracy we Włoszech.....	9
3. Spotkania z przedstawicielami NGO.....	10
3.1 Informacja o uczestnikach spotkania	10
3.2 Informacja o przebiegu spotkań.....	11
3.3 Wnioski i rekomendacje ze spotkań.....	11
3.4 Informacje i materiały ze spotkań	13
4. Wnioski i rekomendacje w zakresie opracowania narzędzia wspierającego imigrantów ...	19
4.1 Zakres merytoryczny i zalecenia.....	19
4.2 Zakres dostosowania narzędzia do profilu imigranta	20

1. Informacja o możliwości prowadzenia doradztwa zawodowego we Włoszech z uwzględnieniem imigrantów

1.1. Kto może prowadzić doradztwa zawodowe w tym dla imigrantów

We Włoszech istnieje kilka organizacji i instytucji, które mogą świadczyć usługi doradztwa zawodowego i wsparcia, również dla imigrantów.

- **Publiczne Służby Zatrudnienia:** We Włoszech Publiczne Służby Zatrudnienia oferują usługi pośrednictwa pracy oraz doradztwa zawodowego zarówno dla obywateli, jak i imigrantów. Usługi te są świadczone przez lokalne biura Ministerstwa Pracy i Polityk Społecznych Włoch (Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali) i obejmują informacje na temat możliwości zatrudnienia, programów szkoleń zawodowych oraz poradnictwa zawodowego.
- **Centra Integracyjne:** Centra Integracyjne, znane jako "Centri di Accoglienza" lub "Centri di Integrazione" we włoskim języku, to instytucje finansowane przez rząd, oferujące wsparcie i doradztwo dla imigrantów. Mogą one pomóc w różnych aspektach integracji, takich jak kursy językowe, orientacja kulturowa oraz pośrednictwo pracy. Centra te często zatrudniają specjalistyczny personel, który może udzielać porad zawodowych i pomagać imigrantom w poruszaniu się po włoskim rynku pracy.
- **Organizacje Pozarządowe (NGO):** We Włoszech działa wiele organizacji pozarządowych skupiających się na wsparciu imigrantów i uchodźców. Te organizacje często oferują różnorodne usługi, w tym szkolenia językowe, pomoc prawną oraz doradztwo zawodowe. Niektóre znane NGO we Włoszech to Caritas, Save the Children i Włoska Rada ds. Uchodźców (CIR).
- **Stowarzyszenia i Sieci Migracyjne:** Włoskie stowarzyszenia i sieci migracyjne mają na celu wspieranie imigrantów poprzez udostępnianie informacji, zasobów i możliwości networkingowych. Te organizacje często oferują doradztwo zawodowe dostosowane do konkretnych potrzeb imigrantów. Przykłady takich stowarzyszeń to Stowarzyszenie ds. Studiów Prawnych w Zakresie Imigracji (ASGI) oraz Włoska Sieć ds. Równości i Integracji (RIE).
- **Lokalne Centra Społecznościowe:** Lokalne centra społecznościowe, zwłaszcza te zlokalizowane w obszarach o znacznej populacji imigrantów, mogą być cennym

źródłem wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego. Takie centra mogą oferować kursy językowe, warsztaty zatrudnienia oraz wydarzenia networkingowe, które pomogą imigrantom w poszukiwaniu pracy i rozwoju kariery.

1.2. Jak obecnie jest prowadzone doradztwo zawodowe w tym dla imigrantów

Doradztwo zawodowe we Włoszech jest zazwyczaj realizowane poprzez połączenie usług publicznych, organizacji pozarządowych (NGO) oraz inicjatyw opartych na społeczności. Konkretny sposób podejścia może się różnić w zależności od regionu i organizacji świadczącej doradztwo.

- **Indywidualne Doradztwo:** Doradcy zawodowi mogą przeprowadzać sesje indywidualne z imigrantami, oceniając ich umiejętności, kwalifikacje i aspiracje zawodowe. Pomagają imigrantom zidentyfikować odpowiednie oferty pracy, opracować plan kariery oraz udzielają wsparcia w strategiach poszukiwania pracy, pisaniu CV i przygotowaniach do rozmów kwalifikacyjnych. Sesje te często są dostosowane do unikalnych wyzwań i potrzeb imigrantów.
- **Warsztaty i Programy Szkoleniowe:** Doradztwo zawodowe dla imigrantów we Włoszech często obejmuje warsztaty i programy szkoleniowe mające na celu rozwijanie umiejętności związanych z pracą. Programy te mogą dotyczyć takich tematów jak biegła znajomość języka, orientacja kulturowa, szkolenia zawodowe oraz rozwijanie umiejętności specyficznych dla danego zawodu. Warsztaty i programy szkoleniowe mogą być organizowane przez agencje rządowe, NGO lub centra społecznościowe.
- **Usługi Pośrednictwa Pracy:** Doradztwo zawodowe we Włoszech może obejmować pomoc w pośrednictwie pracy. Doradcy pomagają imigrantom znaleźć oferty pracy, nawiązać kontakt z potencjalnymi pracodawcami oraz poradzić sobie w procesie składania podań o pracę. Mogą także udzielać informacji na temat trendów na rynku pracy, branżach z popytem na pracowników oraz możliwościach awansu zawodowego.
- **Informacje i Zasoby:** Imigranci często potrzebują dostępu do informacji i zasobów związanych z zatrudnieniem i rozwojem kariery. Doradcy zawodowi dostarczają imigrantom informacje na temat prawa pracy, praw pracowniczych, certyfikacji

zawodowych i wymagań licencyjnych. Mogą także skierować imigrantów do odpowiednich zasobów, takich jak portale pracy, stowarzyszenia branżowe oraz wydarzenia networkingowe.

- **Wsparcie Językowe i Kulturowe:** Bariery językowe i kulturowe mogą istotnie wpływać na perspektywy zawodowe imigrantów. Doradztwo zawodowe we Włoszech często obejmuje programy wsparcia językowego, w tym kursy językowe lub skierowania do instytucji oferujących naukę języków. Doradcy dostarczają także orientację kulturową, pomagając imigrantom zrozumieć normy pracy, etykietę zawodową oraz komunikację międzykulturową.
- **Współpraca z Pracodawcami:** Doradcy zawodowi mogą nawiązywać partnerstwa i współpracować z lokalnymi pracodawcami w celu ułatwienia zatrudnienia imigrantów. Mogą ściśle współpracować z firmami, które cenią różnorodność i są gotowe oferować zatrudnienie imigrantom. Poprzez takie współpracy doradcy mogą identyfikować oferty pracy, wspierać imigrantów oraz promować praktyki zatrudniania oparte na zasadach inkluzji.

1.3. Zakres wsparcia doradców zawodowych dla imigrantów we Włoszech

Choć figura doradcy zawodowego we Włoszech nie jest oficjalnie uznawana, zakres wsparcia dla osób pracujących w tej dziedzinie z imigrantami we Włoszech może się różnić w zależności od dostępnych zasobów i finansowania organizacji. Oto kilka aspektów, które mogą wpadać w zakres wsparcia:

- Ocenianie umiejętności i kwalifikacji w celu zidentyfikowania mocnych stron i obszarów do rozwoju. Mogą przeprowadzać wywiady, analizować życiorysy i przeprowadzać oceny, aby uzyskać kompleksowe zrozumienie historii i zdolności danej osoby.
- Planowanie kariery i ustalanie celów, aby pomóc imigrantom opracować plan kariery, rozmawiając o ich zainteresowaniach, celach i aspiracjach. Pomagają w ustawianiu realistycznych celów zawodowych, eksplorowaniu różnych ścieżek kariery oraz identyfikowaniu niezbędnych kroków do ich osiągnięcia. Doradcy zawodowi mogą również udzielać wskazówek dotyczących dalszej edukacji, szkoleń zawodowych lub

certyfikacji zawodowych, które mogą zwiększyć szanse zatrudnienia.

- Strategie poszukiwania pracy, aby wspierać imigrantów w opracowywaniu skutecznych strategii poszukiwania pracy. Udzielają wskazówek dotyczących technik poszukiwania pracy, takich jak budowanie sieci kontaktów, korzystanie z portali pracy online i składanie ukierunkowanych podań. Doradcy mogą pomagać w redagowaniu życiorysów i listów motywacyjnych, optymalizacji profili online oraz przygotowywaniu do rozmów kwalifikacyjnych. Mogą również edukować imigrantów na temat lokalnego rynku pracy, branż w popycie i trendów zawodowych.
- Integracja kulturowa i zawodowa, ponieważ imigranci często stykają się z wyzwaniami związanymi z różnicami kulturowymi i integracją zawodową. Doradcy zawodowi wspierają, oferując orientację kulturową, wyjaśniając normy i oczekiwania zawodowe oraz rozwiązując konkretne wyzwania, z którymi mogą się zetknąć imigranci. Pomagają im zrozumieć i dostosować się do lokalnego środowiska pracy, w tym etykiety zawodowej, stylów komunikacji i dynamiki pracy zespołowej.
- Szkolenia zawodowe i rozwijanie umiejętności, które wspierają imigrantów w osiągnięciu swoich celów zawodowych. Przekazują informacje na temat dostępnych kursów szkoleniowych, certyfikacji i programów praktyk zawodowych. Doradcy mogą także pomóc imigrantom w dostępie do wsparcia finansowego lub stypendiów na szkolenia zawodowe.
- Networking i kontakty z pracodawcami, które mogą ułatwiać imigrantom możliwości nawiązywania kontaktów, łącząc ich z profesjonalistami branżowymi, mentorami lub sieciami absolwentów imigrantów. Mogą organizować targi pracy, wydarzenia networkingowe lub wywiady informacyjne, aby pomóc imigrantom poszerzyć swoją sieć zawodową i zdobyć wgląd w konkretne branże. Dodatkowo, doradcy mogą nawiązywać współpracę z lokalnymi pracodawcami w celu promowania praktyk zatrudniania opartych na zasadach inkluzji i wspierania możliwości zatrudnienia dla imigrantów.

2. Portret imigranta we Włoszech

2.1 Kto przyjeżdża i w jakim celu

Rozciągając się ku Środkowemu Morzu, Włochy są naturalnym korytarzem wejściowym do Europy, co skutkuje corocznym przyjęciem tysięcy uchodźców i nielegalnych migrantów z Afryki i Azji. Wielu z nich nie planuje pozostawać we Włoszech, lecz zamierza dotrzeć do innych krajów europejskich. Dlatego, gdy tylko mają okazję, próbują nielegalnie przekroczyć granicę, docierając do Francji, Szwajcarii i Austrii.

W 2022 roku do Włoch dotarło ogółem 105 140 migrantów, w porównaniu do 67 040 w 2021 roku i 34 154 w 2020 roku. Rekordowa liczba przyjsów w ciągu jednego roku wyniosła 181 436 w 2016 roku. Spośród migrantów w 2022 roku 13 386 zostało zarejestrowanych jako nieletni bez opieki. Spośród przybyszów w tym roku, głównym krajem pochodzenia jest Gwinea (1 654), a następnie Wybrzeże Kości Słoniowej (1 511), Pakistan (997), Tunezja (846), Egipt (490) i Bangladesz (447). W 2022 roku głównym krajem pochodzenia była Egipt (20 542), a następnie Tunezja (18 148), Bangladesz (14 982), Syria (8 594) i Afganistan (7 241). Agencja Uchodźcza ONZ (UNHCR) podała, że w 2022 roku 51% nielegalnych przepraw morskich do Włoch wyruszyło z Libii, 31% z Tunezji i 15% z Turcji. Znikome liczby wyruszyły z Libanu, Algierii i Syrii. Według badań IOM z lat 2019 i 2020, ekonomiczne przyczyny wraz z prześladowaniami i przemocą wydają się być najczęstszymi czynnikami napędowymi, zawsze pojawiającymi się jako pierwsze dwie wybory respondentów.

2.2 Legalizacja pobytu i pracy imigranta we Włoszech

W 2017 roku włoski rząd przyjął Krajowy Plan Integracji dla Osób Uprawnionych do Ochrony Międzynarodowej, który transponował przekształconą Dyrektywę w sprawie Kwalifikacji UE. Plan, finansowany ze środków finansowych UE i krajowych, określał priorytety na lata 2017-2018, obejmujące dialog międzyreligijny i międzykulturowy, szkolenia językowe, dostęp do edukacji, włączenie zawodowe i szkolenie zawodowe. Głównymi aktorami odpowiedzialnymi za wdrożenie przewidzianych działań są władze lokalne i lokalne usługi publiczne, przy wsparciu organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Na poziomie krajowym odpowiedzialność za zarządzanie politykami integracyjnymi jest

dzielona między ministerstwo spraw wewnętrznych a Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. To ostatnie powierza praktyczne działania, takie jak zarządzanie politykami integracyjnymi, swojej Dyrekcji Generalnej ds. Imigracji i Polityki Integracyjnej. Ministerstwo spraw wewnętrznych reprezentuje Włochy w Europejskiej Sieci Integracyjnej. W ramach tego ministerstwa, Departament ds. Wolności Obywatelskich i Imigracji zajmuje się kwestiami związanymi z ochroną praw obywatelskich, w tym z imigracją, azylem, obywatelstwem i religią. Zgodnie z włoskim prawem, regiony są kluczowymi aktorami w planowaniu polityk integracyjnych, ze względu na swoją kompetencję legislacyjną i regulacyjną w zakresie polityki społecznej, edukacji, rynku pracy, szkoleń zawodowych, zdrowia i mieszkalnictwa. W ramach ram ustalonych przez rządy regionalne, główne odpowiedzialności w zakresie definiowania konkretnych działań integracyjnych i wdrażania polityki spoczywają na samorządach. Centralna rola władz lokalnych i usług publicznych na poziomie lokalnym, takich jak instytucje edukacyjne i służby zdrowia, znajduje również odzwierciedlenie w ramach Krajowego Planu Integracji dla Osób Uprawnionych do Ochrony Międzynarodowej.

Od 2012 roku nowo przybyli imigranci są zobowiązani do podpisania tzw. Umowy Integracyjnej w chwili uzyskania pierwszej zgody na pobyt. W ten sposób zobowiązują się do osiągnięcia określonych celów integracyjnych w ciągu kolejnych dwóch lat. Ich sukces jest mierzony przez system punktów oceniający wystarczającą znajomość języka włoskiego (na poziomie A2), a także ich wiedzę na temat konstytucji, życia obywatelskiego i instytucji. Program obejmuje zatem:

- Kursy językowe
- Edukację obywatelską
- Szkolenie zawodowe

Spełnienie celów integracyjnych jest wymagane do odnowienia zgody na pobyt. Jednak kilka kategorii migrantów jest zwolnionych z tego wymogu, zarówno zgodnie z prawem (takimi jak ofiary handlu ludźmi, nieletni bez opieki i niepełnosprawni migranci), jak i de facto, ponieważ ich zezwolenia nie mogą zostać cofnięte (takie jak beneficjenci ochrony międzynarodowej lub humanitarnej, migranci rodzinni, rezydenci długoterminowi i członkowie rodziny obywateli UE).

2.3 Cudzoziemiec na rynku pracy we Włoszech

Najnowsze wyniki z Europejskiego badania siły roboczej wskazują, że pracownicy obcokrajowcy są bardziej podatni na nadkwalifikowanie w porównaniu do pracowników obywateli danego kraju. W 2020 roku wskaźnik nadkwalifikowania w UE wynosił 41,4% dla obywateli spoza UE i 32,3% dla obywateli innych państw członkowskich UE. W przeciwieństwie do tego, wskaźnik nadkwalifikowania dla obywateli krajowych wyniósł 20,8%.

W państwach członkowskich UE najwyższy odsetek nadkwalifikowanych pracowników spoza UE odnotowano w 2020 roku w Grecji (71,6%), następnie we Włoszech (66,5%), Hiszpanii (57,1%) i na Cyprze (55,9%). Dla obywateli innych państw członkowskich UE najwyższe udziały nadkwalifikowanych pracowników odnotowano również we Włoszech (47,8%), na Cyprze (47,7%) i w Hiszpanii (47,2%). Najwyższy odsetek nadkwalifikowanych pracowników krajowych odnotowano w Hiszpanii (34,5%), na Cyprze (30,5%) i w Grecji (30,4%). Ponadto migrantki mają wyższe wskaźniki bezrobocia niż migranci mężczyźni.

Włochy zatrudniają obcokrajowców w różnych branżach i zawodach, zależnie od czynników takich jak umiejętności, kwalifikacje, znajomość języka i warunki lokalnego rynku pracy. Migranci, zwłaszcza sezonowi pracownicy, stanowią znaczną część siły roboczej w sektorze rolniczym we Włoszech, szacuje się, że migranci stanowią około 30-40% lub więcej siły roboczej w sektorze rolnym. Ponadto migranci, zwłaszcza ci z doświadczeniem w zawodach budowlanych, często pracują w sektorze budowlanym Włoch, w obszarach takich jak budowa budynków, renowacje i projekty infrastrukturalne.

Przemysł turystyczny we Włoszech przyciąga migrantów pracujących w hotelach, restauracjach i innych obiektach związanych z turystyką. Szacuje się, że migranci stanowią znaczący odsetek, wynoszący od 20-30% lub więcej, siły roboczej w sektorze hotelarskim i turystycznym. Ponadto migranci, zwłaszcza kobiety, często znajdują zatrudnienie jako pracownicy domowi we Włoszech. Pracują oni jako opiekunowie, sprzątaczk i niani w prywatnych gospodarstwach domowych. Wreszcie migranci posiadający kwalifikacje i doświadczenie w dziedzinie opieki zdrowotnej i usług społecznych przyczyniają się do siły roboczej tego sektora we Włoszech. Jednak odsetek migrantów zatrudnionych w tych dziedzinach jest stosunkowo niższy w porównaniu do innych sektorów, prawdopodobnie wynoszący od 5-15% lub nawet mniej.

3. Spotkania z przedstawicielami NGO

3.1 Informacja o uczestnikach spotkania

Warsztaty organizowane we Włoszech zgromadziły różnorodną grupę uczestników, z których każdy wniósł swój unikalny wkład w dyskusje i wymianę doświadczeń dotyczących wsparcia dla imigrantów. Wśród tych uczestników znajdowali się przedstawiciele organizacji działających na rzecz imigrantów, sami imigranci, doradcy zawodowi oraz inne zaangażowane osoby.

Przedstawiciele organizacji działających na rzecz imigrantów

Ci uczestnicy reprezentowali różne organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje, które zajmowały się wsparciem dla imigrantów. Ich praca obejmowała pomoc prawną, usługi socjalne, programy edukacyjne oraz wydarzenia kulturalne, mające na celu ułatwienie integracji imigrantów w lokalnych społecznościach. Dzielili się oni swoim doświadczeniem w pokonywaniu barier oraz w opracowywaniu skutecznych programów integracyjnych.

Imigranci

Uczestnicy będący imigrantami wnieśli cenne osobiste perspektywy na temat wyzwań i możliwości, z jakimi się spotykali w nowym kraju. Opowiadali oni swoje historie, co pomagało innym uczestnikom lepiej zrozumieć ich potrzeby i trudności. Ich wkład był niezwykle istotny dla tworzenia programów i polityk, które rzeczywiście odpowiadały na realne potrzeby imigrantów.

Doradcy zawodowi

Doradcy zawodowi biorący udział w warsztatach oferowali profesjonalne porady i wsparcie w zakresie zatrudnienia. Pomagali oni imigrantom odnaleźć się na rynku pracy, przygotować CV, przygotować się do rozmów kwalifikacyjnych oraz rozwijać umiejętności potrzebne do osiągnięcia sukcesu zawodowego we Włoszech. Ich wiedza na temat lokalnych rynków pracy i wymagań pracodawców była bezcenna dla imigrantów poszukujących pracy.

Inne zaangażowane osoby

Wśród innych uczestników warsztatów można było znaleźć przedstawicieli instytucji państwowych, lokalnych społeczności oraz placówek edukacyjnych. Współpracowali oni z pozostałymi uczestnikami, aby tworzyć sprzyjające środowisko dla integracji imigrantów. Ich obecność pomogła w nawiązywaniu kontaktów między różnymi sektorami oraz w zapewnianiu koordynacji działań mających na celu osiągnięcie wspólnych celów.

3.2 Informacja o przebiegu spotkań

Warsztaty trwały 3 dni (po 4 godziny każdy) i uczestniczyło w nich 10 osób każdego dnia. Przeprowadzono je, łącząc prezentacje i dyskusje. W trakcie dyskusji kierownik projektu Cosvitec pełnił rolę moderatora. Warsztaty odbyły się w języku włoskim, z jednoczesnym tłumaczeniem na żywo na język angielski dla polskich partnerów. Struktura warsztatów przedstawiała się następująco:

1. Prezentacja projektu: założenia, cel itp. - WIR
2. Prezentacja sytuacji migrantów w Polsce - WIR
3. Prezentacja sytuacji migrantów we Włoszech - COSVITEC
4. Grupowa pogłębiona rozmowa - COSVITEC
5. Indywidualna ankieta dotycząca pracy zawodowej i narzędzi używanych w pracy
6. Dyskusja

3.3 Wnioski i rekomendacje ze spotkań

Poniżej znajduje się lista najczęściej omawianych tematów przez interesariuszy podczas warsztatów:

- W Włoszech nie istnieje profesjonalna figura zatwierdzona jako doradca zawodowy, co skutkuje częstym pełnieniem tej roli przez osoby bez odpowiednich umiejętności.
- Jest niezbędne osiągnięcie poziomu języka włoskiego A2 dla migrantów w celu uzyskania zezwolenia na pobyt. Prawdziwy problem dotyczy tych, którzy są analfabetami nawet we własnym języku, co znacznie utrudnia proces nauki, zwłaszcza że zajęcia są często prowadzone przez migrantów z różnymi poziomami znajomości włoskiego.
- Mentorowanie w systemie rówieśniczym może być bardzo przydatnym narzędziem w ułatwianiu integracji zawodowej i społecznej migrantów.
- Instytucje nie udzielają wsparcia organizacjom, a wytyczne są często niejasne i trudne do wdrożenia.
- Bardzo często migranci, zwłaszcza społeczność Romów, wykazują dużo nieufności wobec organizacji zajmujących się ich integracją.

- Akademyckie stopnie migrantów uzyskane w ich ojczystych krajach nie zawsze są porównywalne z włoskimi stopniami i uznawane. Ten problem znacznie utrudnia migrantowi podążanie za karierą opartą na jego wcześniejszym doświadczeniu.
- W sektorze budowlanym i rolniczym trudno znaleźć pracowników, zwłaszcza młodych ludzi, a firmy zwykły zwracać się głównie do nieformalnej sieci, ale teraz zwiększa się ich relacja z organizacjami zaangażowanymi w działania jako most między migrantami a rynkiem pracy. Jednak kursy szkoleniowe opracowane przez te organizacje mają trudności ze znalezieniem uczestników, z których wielu rezygnuje z kursu przed jego zakończeniem z powodu męczącej pracy praktycznej. Ponadto te organizacje skarżą się na brak wsparcia ze strony instytucji i brak środków publicznych.
- Bardzo często zdarza się, że pewne obce narodowości kończą w sektorze rynku pracy, gdzie pracuje większość osób tej samej narodowości.
- Wielu pracodawców jest niechętnych współpracy z organizacjami zajmującymi się integracją zawodową migrantów, ponieważ są zmuszeni do zawarcia regularnej umowy z cudzoziemcami. Faktycznie we Włoszech, zwłaszcza w kontekście neapolitańskim, wiele firm zwykło zatrudniać nielegalnych pracowników w taki sposób, aby płacić im mniej i nie ponosić odpowiedzialności umownej.
- W lokalnym kontekście zarówno agencje zatrudnienia, jak i organizacje pozarządowe często nie dokonują adekwatnej oceny umiejętności migrantów. Oprócz uzyskania ogólnego obrazu twardych umiejętności poszukującego pracy migrant, aby skierować go na najbardziej fizjologiczną ścieżkę kariery zgodną z jego umiejętnościami, ważne jest, aby dokonać również analizy miękkich umiejętności, aby zrozumieć, z jakimi trudnościami socjokulturowej integracji migrant może się spotkać i jakie umiejętności może poprawić w tym zakresie.
- Często organizacje zajmujące się integracją zawodową migrantów nie biorą naprawdę pod uwagę posiadanych przez nich umiejętności i przydzielają im prace i/lub kursy szkoleniowe, które są oddalone od ich wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby te organizacje stosowały indywidualne podejście i rzeczywiście starali się zrozumieć cechy postawowe i zawodowe każdego migranta. Ponadto, stosując ten system, uczestnicy nie są zmotywowani do uczestnictwa w kursie i jego treści.
- Większość uczestników warsztatów uważa, że początkowe wsparcie udzielane migrantom w zakresie nauczania języka i integracji społecznej jest nawet ważniejsze

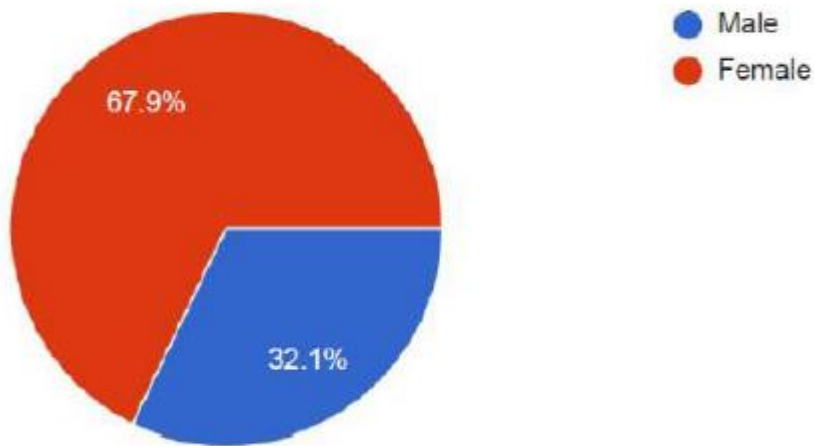
niż przekazywanie praktycznej wiedzy zawodowej.

- Nauczanie w obowiązkowych szkołach odwiedzanych przez cudzoziemskich nieletnich nie obejmuje specjalnych kursów i/lub narzędzi ułatwiających ich integrację z innymi uczniami.
- Brakuje agencji zatrudnienia, a te, które istnieją, są niewystarczająco skuteczne. Ponadto często są odległe od miejsc zamieszkania migrantów, co dodatkowo izoluje ich logistycznie.
- W kontekście neapolitańskim istnieje niewiele dużych firm, dlatego organizacje zaangażowane w integrację zawodową migrantów stale muszą zawierać umowy z małymi firmami, które mają niewiele wolnych miejsc.
- Agencje zatrudnienia bardzo często poszukują specjalistów o niskim poziomie umiejętności, co paradoksalnie sprawia, że osoby ze wcześniejszym doświadczeniem zawodowym i/lub stopniami naukowymi mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia za ich pośrednictwem.
- Ważne byłoby utworzenie miejsca, gdzie przedsiębiorstwa i poszukujący pracy, zwłaszcza migranci, mogliby się spotykać w taki sposób, aby tworzyć bezpośrednie relacje między nimi, bez pośredników.

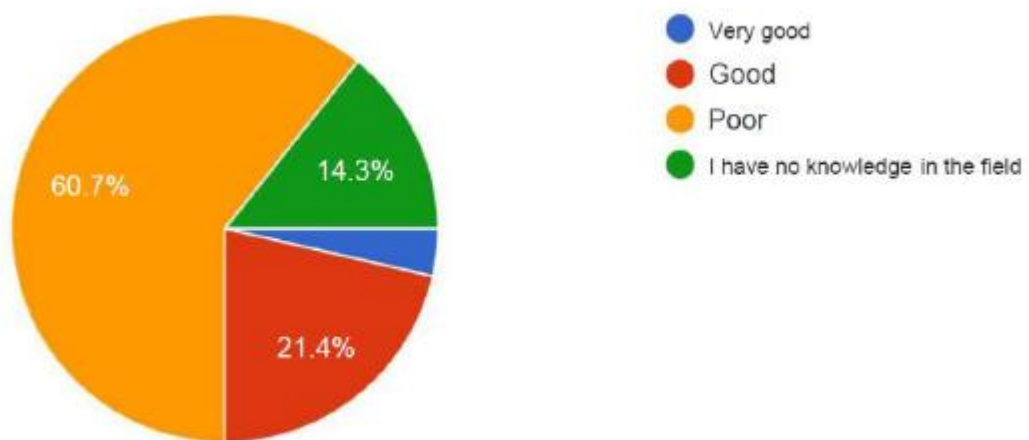
3.4 Informacje i materiały ze spotkań

Podczas warsztatów, uczestnicy wypełnili formularz, w którym zostali poproszeni o wyrażenie swoich wrażeń dotyczących skuteczności systemu integracji migrantów w włoskim kontekście społeczno-kulturowym i zawodowym. Ankieta objęła 30 interesariuszy, a jej wyniki są przedstawione poniżej:

1. Płeć:

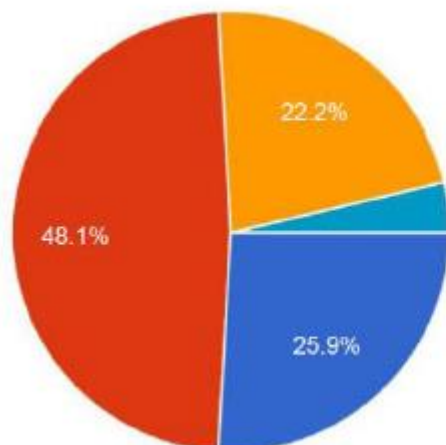
2. Jak oceniasz skuteczność i efektywność doradztwa zawodowego dla migrantów na poziomie lokalnym?

3. W mojej pracy, jeśli chodzi o aktywację zawodową, korzystam z narzędzi i rozwiązań,

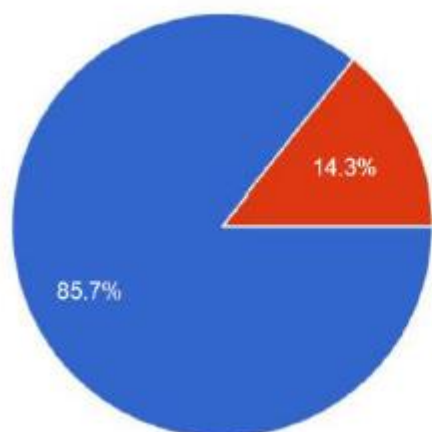

które są:

- Developed by me
- Already developed and standardized
- Developed by other professionals in the area
- Paid tools and tests
- Others. Which?
- I use tools developed by colleagues in the work area

4. Czy używasz narzędzi cyfrowych w swojej pracy zawodowej?

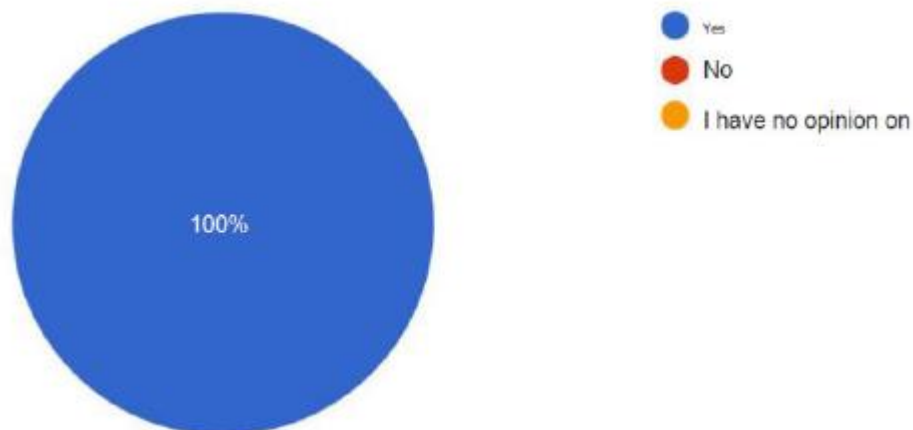

- Yes
- No

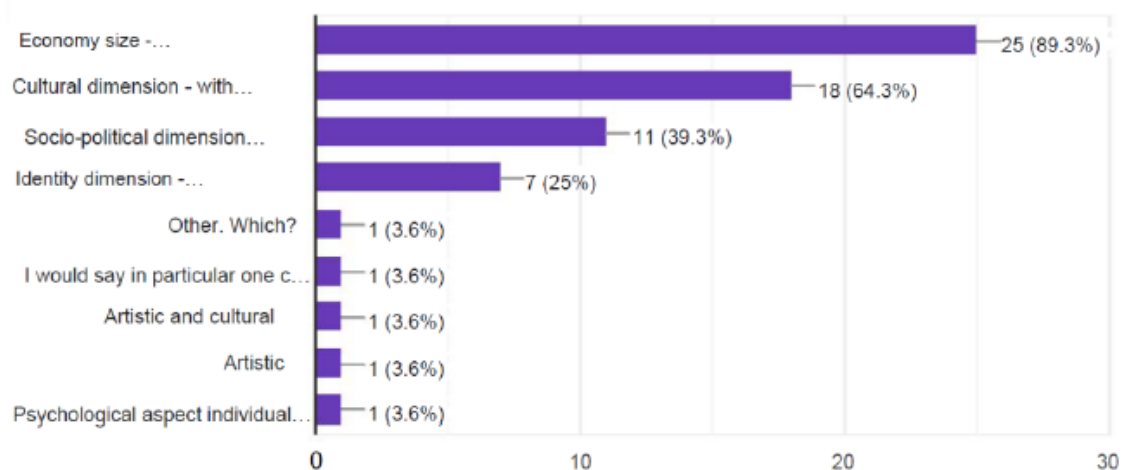
5. Czy uzasadnione jest interweniowanie w kontekście aktywizacji zawodowej

migrantów?

6. Jakie obszary powinny być uwzględnione w opracowywaniu Indywidualnego Planu Działania Integracyjnego?

7. Czy chciałbyś bezpośrednio uczestniczyć w opracowywaniu Integracyjnego

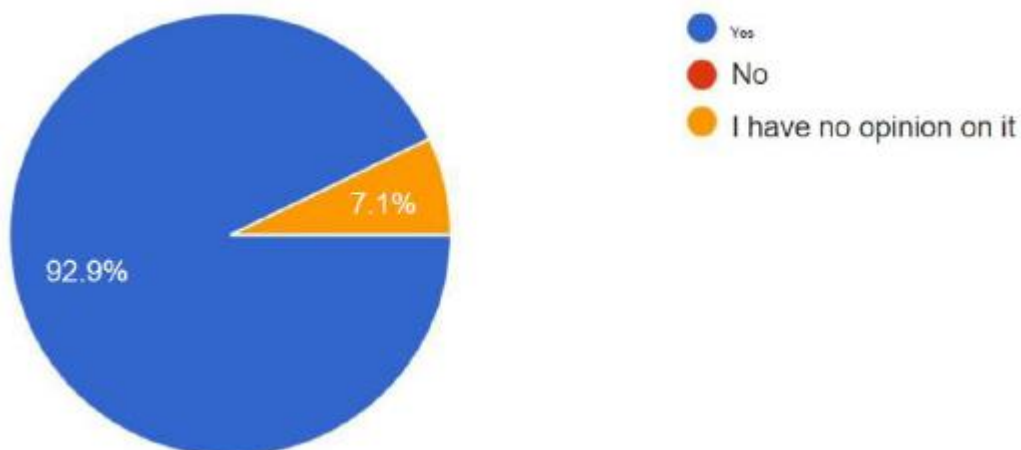
Indywidualnego Planu Działania?

8. Według Ciebie, czy ważne jest nawiązywanie kontaktów i wymiana doświadczeń między osobami pracującymi w obszarze aktywizacji zawodowej migrantów?

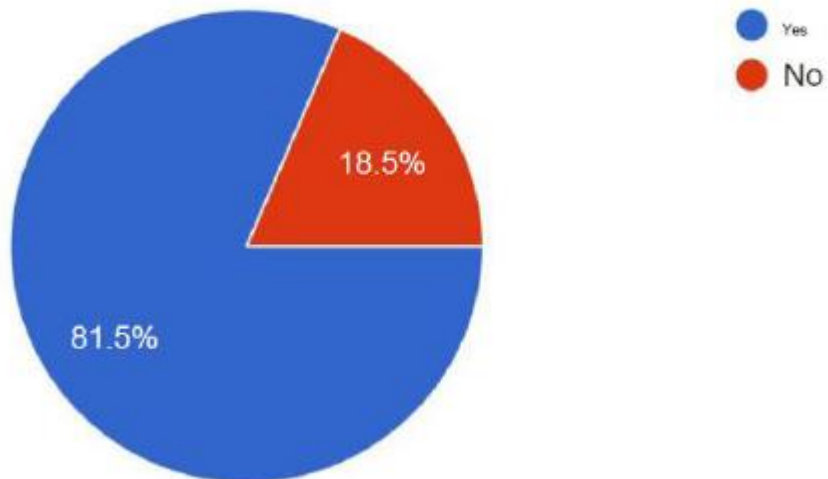

9. Czy uważasz, że istotne jest działać w tym sektorze na poziomie międzynarodowym?

10. Czy byłbyś zainteresowany przetestowaniem narzędzi Integracyjnego Indywidualnego Planu Działania poprzez spotkania jeden na jeden?

4. Wnioski i rekomendacje w zakresie opracowania narzędzia wspierającego imigrantów

4.1 Zakres merytoryczny i zalecenia

Poniżej znajduje się lista zaleceń od interesariuszy dotyczących funkcji, które powinny być rozwinięte w narzędziu cyfrowym w celu wspierania społeczno-kulturowej i zawodowej integracji migrantów:

- Często organizacje pracujące z migrantami nie znają innych organizacji działających na danym obszarze, a co ważniejsze, nie są świadome ich działań i osiągnięć. Czasami działania się nakładają, a trudno śledzić sukcesy i porażki. Wiedza powinna być udostępniana, aby inne projekty realizowane w danym obszarze mogły być wykorzystane jako punkt wyjścia. Narzędzie mogłoby zawierać sekcję z listą organizacji pracujących z migrantami oraz inicjatyw i projektów, które wdrażają w danym obszarze, dzięki czemu wyniki ich działań mogłyby być ponownie wykorzystane w przyszłych inicjatywach. Sekcja powinna zawierać wyniki stworzone przez projekty wraz z odnośnikiem do odpowiednich stron internetowych.
- Istotną luką w włoskim systemie przyjmowania jest dostęp do informacji i usług, które mogłyby znacznie ułatwić integrację migrantów zarówno w kontekście społeczno-kulturowym, jak i zawodowym w kraju goszczącym. Narzędzie cyfrowe powinno zatem stanowić wirtualną przestrzeń, w której obywatelom obcym udostępniane są wszystkie informacje potrzebne do ułatwienia dostępu do usług i ścieżki integracyjnej. Za pośrednictwem narzędzia powinno być również możliwe korzystanie z zakresu usług oferowanych przez sieć publiczno-prywatną zaangażowaną w działania integracyjne, poprzez zgeoreferencjonowane przedstawienie obszarów interwencji. Narzędzie to prowadziło do większej autonomii migrantów, którzy dzięki niemu mogliby dowiedzieć się o dostępnych usługach wspierających ich integrację oraz ich prawach. Bardzo przydatnym przykładem do rozwoju narzędzia jest "migrawiki.it", platforma cyfrowa stworzona przez Cooperativa Shannara w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (AMIF).
- Tworzenie CV bardzo często jest procesem biernym. Wideo-CV stanowi realną alternatywę, ponieważ sprawia, że jednostka staje się aktywna w procesie

poszukiwania pracy, a jednocześnie jest innowacyjnym narzędziem, które może być pozytywnie oceniane przez pracodawcę. Tworzenie wideo-CV oznacza współpracę w wymiarze narracyjnym nad przedefiniowaniem swojej tożsamości i przedstawieniem swojej drogi zawodowej. Rzeczywiście, autoprezentacja oznacza refleksję nad projektem życiowym. Trudność w odbudowie tożsamości w ich życiach przechodzi przez różne wymiary znaczenia i przestrzeni, między odległymi kulturami a obcymi językami. Migranci często posiadają bogactwo umiejętności i doświadczeń zdobytych w krajach pochodzenia, które pozostają niewidoczne na rynku pracy. Dzieje się tak dlatego, że brakuje im środków i zasobów do podkreślenia i komunikowania tego doświadczenia. Są nosicielami umiejętności i wiedzy, które wzbogacają społeczno-ekonomiczną strukturę naszego kraju, a uznanie tych doświadczeń zawodowych stanowi pierwszy krok do właściwej społecznej i zawodowej integracji. Wejście na rynek pracy wymaga ciągłego eksperymentowania z innowacyjnymi i funkcjonalnymi narzędziami podczas procesu orientacji zawodowej. Wideo-CV umożliwia zwiększenie nauki umiejętności cyfrowych, świadomości i umiejętności samooceny. To narzędzie pozwala na wspólne eksperymentowanie z przestrzeniami do dyskusji i opowiadania historii, wzmacniając tym samym młodych ludzi w procesie poszukiwania pracy.

4.2 Zakres dostosowania narzędzia do profilu imigranta

Dostosowanie narzędzi do specyficznych profili i potrzeb użytkowników jest kluczowe. W miarę jak osoby przemieszczają się do nowego kraju, napotykają szereg wyzwań, które wykraczają poza bariery językowe. Często, na przykład, nie otrzymali edukacji w kraju pochodzenia lub, przeciwnie, posiadają dyplomy uniwersyteckie, które nie są uznawane przez przepisy kraju docelowego. W większości przypadków różnice socjokulturowe są tak głębokie, że powodują szoki kulturowe. Doradcy powinni brać pod uwagę wiele specyficznych czynników związanych z doświadczeniami osób lub rodzin, jednak często nie jest to możliwe. Dostosowanie narzędzia do profilu imigranta oznacza możliwość:

Zapewnienia wsparcia prawnego i informacyjnego: Narzędzia powinny oferować kompleksowe informacje na temat przepisów imigracyjnych, procedur legalizacyjnych i pozwoleń na pracę w różnych językach, aby użytkownicy w pełni zrozumieli swoje prawa i obowiązki.

- Dostosowania językowego: Ważne jest, aby narzędzia mogły być używane w różnych

językach, a przede wszystkim, aby interfejs i instrukcje były proste, jasne i zrozumiałe, ponieważ muszą być odpowiednie dla wszystkich.

- Zapewnienia wsparcia kulturowego: W formułowaniu testów i ankiet oceniających umiejętności użytkowników powinny być również uwzględnione pytania kulturowe. Bardzo często istnieją głębokie różnice kulturowe między krajem pochodzenia a krajem docelowym, dlatego niezbędne jest uwzględnienie tych różnic, aby móc udzielić odpowiedniego wsparcia związanego z wartościami, tradycjami i aspiracjami jednostki.
- Identyfikowania odpowiednich możliwości edukacyjnych i szkoleniowych: Dostosowanie narzędzi do profilu imigranta oznacza możliwość oferowania dostępu do kursów, warsztatów, zajęć i możliwości zatrudnienia, które rzeczywiście odpowiadają umiejętnościom i potrzebom użytkownika.
- Dzielenia się wiedzą: W większości przypadków organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, psychologowie i inne profesjonalne osoby pracujące z migrantami nie wiedzą o sobie nawzajem i o projektach, które realizują. Narzędzia mogą być używane do dzielenia się informacjami, wiedzą i najlepszymi praktykami, wraz z pełną listą organizacji pracujących z migrantami. W ten sposób zarówno imigranci, jak i organizacje będą wiedzieć o interesujących i użytecznych projektach.
- Zapewnienia wsparcia dla aspektów rodzinnych i społecznych: Narzędzia mogą zapewniać pomoc w znalezieniu wsparcia dla rodzin, informacje o usługach społecznych, informacje o usługach dla dzieci (na przykład informacje o szkołach).
- Zapewnienia wsparcia psychologicznego: Migracja zawsze jest traumą, ponieważ wiąże się z radykalną zmianą w życiu jednostki lub rodziny. Ucieczka przed konfliktem, ubóstwem, dyskryminacją, brakiem możliwości ekonomicznych, traumą emocjonalną i egzystencjalną. Niezależnie od motywacji, ważne jest, aby móc zapewnić użytkownikom usługi wsparcia psychologicznego.
- Zapewnienia szkolenia użytkownikom: Organizowanie szkoleń uczących użytkowników, którzy nie posiadają umiejętności cyfrowych, jak korzystać z narzędzi, zapewni inkluzję wszystkich, którzy będą mieć takie same możliwości korzystania z narzędzi, jak ci, którzy znają technologię.